

N:o 167.

Af herr **C. R. Johansson** i Jönköping, *om löneförbättring åt handtverkarne vid artilleriets tygstater.*

I den till innevarande års Riksdag aflåtna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under fjärde hufvudtiteln föreslagit en löneroglering för de vid olika grenar af landtförsvaret anställda handtverkarne, hvilka enligt detta förslag skulle komma att i hufvudsak likställas med sergeanter af 1:sta klassen och således åtnjuta, förutom inkvarteringsbidrag m. m., en årlig lön af 900 kronor samt dagaflöning med 2 kronor per dag äfvensom därutöfver tvenne ålders-tillägg å 150 kronor, det första efter 5 och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring.

Berörda lönerogleringsförslag synes väl afvägdt och därför förtjänt af Riksdagens bifall, såvidt de föreslagna lönebeloppen angår. Endast i fråga om sättet för dess genomförande föreligger på en punkt ett önskemål, som jag tillåter mig att härmed frambära för Riksdagen.

Det största antalet af omförmälda handtverkare finnes vid artilleriet, där för närvarande å tygstaterna samt å vapenanslaget inalles 84 handtverkarebeställningar äro uppförda å stat, af hvilka dock 10 eller möjligen 11 för tillfället lära vara vakanta. Antalet tyghandverkare vid artilleriet utgör sålunda för närvarande i verkligheten 73 eller 74. Men den för år 1909 i statsverkspropositionen framlagda staten upptager aflöning endast till 60 tyghandverkare vid artilleriets tygstater. Det öfverskjutande antalet befintliga befattningshafvare af detta slag (13 å 14) synes man emellertid hvarken ämna afskeda eller ställa på indragningsstat, utan synes meningen vara, att de

samtliga skola kvarstå och erhålla lön af det begärda anslaget, så långt detta räcker, till dess antalet tyghandverkare vid ifrågavarande vapen genom de äldres afgang ur tjänsten nedgått till 60, då alla kunna erhålla full lön och regleringen alltså blir i sin helhet genomförd.

Statsverkspropositionen innehåller icke någon redogörelse för huru man tänkt sig den för 60 tyghandverkares aflöning afsedda summan, 97,800 kronor, böra under öfvergångstiden uppdelas mellan de faktiskt förefintliga 73 eller 74 tyghandverkarna. Antagligen är det emellertid meningen, att alla tyghandverkarna först ur anslaget skola åtnjuta lön med 900 kronor, samt att återstoden af anslagsbeloppet skall uppdelas till dagaflöning à 730 kronor per år för de äldre tyghandverkarna, så långt det räcker. 43 à 44 tyghandverkare kunna, under förutsättning af ett sådant förfarande, omedelbart med ingången af år 1909 komma i åtnjutande af de lönebelopp, som enligt regleringsförslaget äro afsedda för ifrågavarande befattningshafvare. Cirka 30 tyghandverkare däremot kunna från det i staten uppförda anslaget erhålla endast lön till samma belopp som förut åtnjutits (900 kronor). Förmodligen komma visserligen dessa att tillvidare hädanefter såsom hittills få jämte lönen uppbära timpenning för öfvertidsarbete i stället för dagaflöning. Men någon löneförbättring erhålla de för tillfället icke; de bibehållas i stället vid sina hittillsvarande löneförmåner. Först i en oviss och för somliga ibland måhända rätt aflägsen framtid kunna äfven de komma i åtnjutande af den löneförbättring, som deras kamrater omedelbart erhålla.

Det är mig icke bekant, om en sådan metod någonsin förut tillämpats vid löneregleringar för statens tjänare. I hvarje fall synes förfarandet icke lämpligt eller öfverensstämmande med billighet och rättvisa. De tyghandverkare, som — ehuru i allt öfrigt likställda med sina kolleger — komma att i afseende å aflöningsförmåner bli sämre ställda än dessa, skola med skäl komma att anse sig på ett oförtjänt sätt ha blifvit tillbakasatta. Det synes därför önskvärdt och riktigt, att sådan jämkning vidtages i Kungl. Maj:ts förevarande förslag, att den åsyftade löneförbättringen på en gång kommer samtliga vid artilleriet anställda tyghandverkare till del.

För ändamålet synes emellertid hvarken lämpligt eller nödigt att höja det i förslaget till stat för 1909 af Kungl. Maj:t uppförda

beloppet af 97,800 kronor till aflöning åt tyghandtverkare vid artilleriets tygstater. Det torde vara tillräckligt att åt Kungl. Maj:t lämnas bemyndigande att under öfvergångstiden, intill dess ifrågasvarande tyghandtverkares antal nedgått till 60, åt de nu i tjänst varande tyghandtverkare, som icke med ingången af år 1909 kunna omedelbart öfverföras på ny stat, utbetala ett årligt extra lönetillägg, så afmätt, att det tillsammans med den för öfvertidsarbete utgående timpenningen uppgår till 730 kronor. Detta extra lönetillägg bör utan olägenhet kunna utgå af samma anslag, från hvilka timpenningen för öfvertidsarbete utbetalas till respektive handtverkare.

Förfarandet kan, om man så hellre vill, helt enkelt blifva det, att timpenningen för tyghandtverkare, som icke åtnjuter dagaflöning, höjes till sådant belopp, att den vid normalarbetstid kommer att motsvara en dagaflöning för hela året af två kronor per dag.

Visserligen torde en sådan åtgärd möjligen kunna vidtagas af Kungl. Maj:t utan särskildt beslut af Riksdagen. Men såväl af principiella skäl som med hänsyn till sakens vikt för de befattningshafvare, om hvilka här är fråga, torde det vara lämpligast, att Riksdagen i samband med ett godkännande i öfrigt af det här åsyftade löneregleringsförslaget uttryckligen lämnar Kungl. Maj:t ett bemyndigande af den beskaffenhet, som här blifvit antydd.

Jag tillåter mig därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen, med bifall i öfrigt till Kungl. Maj:ts förslag angående lönereglering för handtverkarne vid artilleriets tygstater, ville bemyndiga Kungl. Maj:t att åt de för närvarande vid dessa tygstater anställda handtverkare, hvilka icke med ingången af år 1909 kunna öfverföras på ny stat, intill dess sådant kan ske, genom att tilldela dem ett extra lönetillskott eller genom höjning af timpenningen för öfvertidsarbete bereda en sådan löneförbättring, att de under förutsättning af lika arbetstid blifva jämväl i afseende å löneförmåner likställda med de å ny stat öfverförda tyghandtverkarne.

Jönköping den 26 januari 1908.

Robert Johansson.